

værd, og for denne Optræden sænke, tror jeg, alle, hvilke politiske Anskuelse de end hylde, Fanen.

Hvad denne Programtale angaar, som vi i Dag have hørt, ønsker jeg hverken at udtale mig mod de enkelte Punkter deraf eller at give nogen Tilslutning dertil. Det er ganske umuligt at gøre det forsvarligt, saa at man kan staa inde for det i Fremtiden, naar man kun hører i ganske almindelige Omrids et Program skitseret for Regeringens fremtidige Virksomhed. Jeg skal blot sige en eneste Ting. Der var et Punkt, som jeg med Beklagelse savnede paa Konseilspræsidentens Program — jeg haaber, at det ikke skyldes en Tanke, men en Tilfældighed, at det savnes. Dette er Toldreformen. Om end man naturligvis ikke ved en saadan Lejlighed som denne bør tale om alle de enkelte Lovgivningsopgaver, som kunne komme til at foreligge, er denne i alt Fald af en saa stor og gennemgribende Betydning, at den vel fortjener at nævnes i samme Aandedrag som de andre store Opgaver, Konseilspræsidenten dvælede ved. Desuden ere vi naaede saa langt frem mod denne Sags Løsning, at den ubetinget burde findes paa Ministeriets Program. Desuden tilstaar jeg gerne, at en Udtalelse om Toldreformen efter min Mening burde findes sammen med en Udtalelse om, at denne Regering vil søge at løse Toldspørgsmaalet i samme Aand som den, der altid har behersket Folketingets Flertals Stilling i denne Sag.

I øvrigt maa jeg saavel som de øvrige, der staa i den Valggruppe, jeg tilhører, naturligvis tage Stilling efter vor Overbevisning til de enkelte Spørgsmaal, som efterhaanden ville komme frem fra dette Ministerium. Jeg kan kun sige, at vi i vore Overvejelser i saa Henseende altid ville være ledede af Ønsket om, saa langt og saa vidt det er os muligt, at støtte saavel dette som ethvert andet Ministerium, der udgaar af Venstreflertallet her i Tinget. Venstreflertallet i dette Ting maa have Ledelsen, og kun det Ministerium, som er udgaaet fra og støtter sig paa et saadant Flertal, har Betingelser for at føre Styrelsen paa forsvarlig Maade.

N. Andersen: Den højtærede Konseilspræsident begyndte sin interessante Programtale i Dag med at nævne, at det ny Ministerium var et udpræget Venstreministerium. Den højtærede Konseilspræsident tilføjede, at det var hverken et Bondeministerium, et Agrarministerium eller noget lignende, som stod i Modstrid

med andre Erhvervsgrene eller med Byernes Interesser. Det første er jeg ganske enig med den højtærede Konseilspræsident om. Det er en af de faa Ting, man med Føje kan sige om den nuværende Regering, at det er et rent, udpræget, homogent Venstreministerium. Hvorvidt det vil lykkes den ny Regering at faa stadfæstet af Befolkningen de øvrige gode Egenskaber, som den højtærede Konseilspræsident udtalte — dels den negative, at Ministeriet ikke er noget Agrarministerium, og dels det positive, at Ministeriet betragter det som sin Opgave at drive en Samlingspolitik og drage alle gode Kræfter til sig til Gavn for Landet og for alle Samfundsklasser — ja, det vil jo først Fremtiden kunne vise.

Den højtærede Konseilspræsident nævnte adskillige større Opgaver, som vi for øvrigt alle kende, og med Hensyn til hvilke vi alle ere enige med Ministeren om, at de ligge for og ville kræve meget Arbejde, megen Udholdenhed og i Særdeleshed en god og kraftig Villie for at blive gennemførte. Den højtærede Konseilspræsident nævnte enkelte Ting, bl. a. — og jeg maa vel anse dette for at være det, som han sætter højest, da han nævnte det først — en Udvidelse af den kommunale Valgret. Dertil vil jeg paa de faa Medlemmers Vegne, der dele Anskuelse med mig, sige, at Højre her i Landet er ikke overbevist om Nødvendigheden, knapt nok om Nyttens af en saadan Foranstaltning. Men desuagtet mene vi, at saaledes som Sagen er kommen til at foreligge, efter den dygtige og energiske Agitation, der har været udfoldet i de senere Aar paa Grundlag af Kravet om en almindelig kommunal Valgret, maa Sagen løses. Vi nægte ikke at gaa med til Forandring og Udvidelse af den Ret, der nu tilfalder den almindelige Vælger, men vi forbeholde os kun at bestemme, hvor langt man i saa Henseende kan gaa. Vi tro ikke, at det baader Samfundet som Helhed at gaa saa vidt som det Forslag, der for Tiden ligger til Forhandling i det andet Ting, tilsigter. Men det betyder ikke, at Ministeriet i os, i Landets Højre, vil finde nogen absolut Modstander paa dette Punkt, det betyder kun, at Modstanden kan komme fra vor Side, hvis det virkelig for Alvor er Regeringens Hensigt at føre et Lovforslag paa dette Omraade igennem omtrent som det, der for Tiden foreligger i det andet Ting.

Den højtærede Konseilspræsident gik derefter over til at omtale Forsvarssagen og nævnte for øvrigt selv, saa vidt jeg op-